T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/411
KARAR NO : 2025/520
KARAR TR : 22/09/2025

ÖZET: 6458 sayılı Kanun kapsamında Türkiye'de bulunan davacıya verilen geçici koruma kimlik belgesinde, hatalı yazıldığı ileri sürülen anne-baba adının düzeltilmesi istemiyle açılan davanın, İDARİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : M. B.
Vekili : Av.C. G.
Davalı : İstanbul Valiliği İl Göç İdaresi Müdürlüğü

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin Suriye'de ikamet ederken yaşanan savaş nedeni ile Türkiye'ye göç ettiğini, kendisine verilen geçici koruma kimlik belgesinde "H." olan anne adının "C." "M." olan baba adının "H." olarak yazıldığını, bu durumun sorunlar yarattığını, beyanla "C." olan anne adına ait kaydın "H." ve "H." olan baba adına ait kaydın "M." olarak düzeltilmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. **İstanbul 15. İdare Mahkemesi 18/04/2022 tarih ve E.2022/1307, K.2022/902 sayılı kararı** ile, herhangi bir maddi hatadan kaynaklanmayan, esaslı nitelikte olan ve Türkiye'de bulunan yabancıların nüfus hizmetlerine ilişkin kayıt düzeltme isteminden kaynaklandığı anlaşılan, davanın görüm ve çözümünün adli yargı mercilerine ait olduğu gerekçesiyle, yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle, 2577 sayılı Kanun'un 15/1-a maddesi uyarınca davanın görev yönünden reddine karar vermiş, taraflarca istinaf yoluna müracaat edilmemesi üzerine karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"...Dosyanın incelenmesinden; Suriye uyruklu davacı tarafından, geçici koruma kimlik belgesinde yer alan anne ve baba adına ait kayıtların düzeltilmesine karar verilmesi istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.*
>
> *Yukarıda aktarılan mevzuat hükümlerinin birlikte değerlendirilmesinden; olayların aile kütüklerine tescili esnasında yapılan maddî hataların nüfus müdürlüğünce dayanak belgesine uygun olarak düzeltileceği; aile kütüklerine tescil edilmesi gereken bilgilerden dayanak belgesinde bulunduğu halde nüfus kütüklerine hatalı veya eksik olarak tescil edilen ya da hiç yazılmayan bilgiler veya mükerrer kayıtların maddî hata kapsamında değerlendirileceği, bu tür maddî hataların Genel Müdürlükçe ya da nüfus müdürlükleri tarafından düzeltileceği veya tamamlanacağı, maddi hata kapsamında olmayan hatalı kayıtların düzeltilmesi için ise adli yargı yerinde dava açılması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.*
>
> *Bu durumda; bakılan uyuşmazlığın, Türkiye'de yabancı olarak bulunan ve yukarıda anılan mevzuat hükümleri uyarınca geçici kimlik koruma belgesine sahip davacının, söz konusu kimlik belgesindeki "C." olan anne adına ait kaydın "H." ve "H." olan baba adına ait kaydın "M." olarak düzeltilmesine dair bir isteme ilişkin olduğu dolayısıyla herhangi bir maddi hatadan kaynaklanmayan, esaslı nitelikte olan ve Türkiye'de bulunan yabancıların nüfus hizmetlerine ilişkin kayıt düzeltme isteminden kaynaklandığı anlaşılmakla, davanın görüm ve çözümünün adli yargı mercilerine ait olduğu sonucuna varılmıştır.*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden hYtgI63 - +BkZj+u - 9nTmHwH - f4jG/0= ile erişebilirsin

Benzer uyuşmazlıkla ilgili olarak verilen Uyuşmazlık Mahkemesinin 27.12.2021 tarih ve E:2021/522, K:2021/671 sayılı kararı da bu yöndedir.

Açıklanan nedenlerle; 2577 sayılı Kanun'un 15/1-a maddesi uyarınca davanın görev yönünden reddine, ..."

3. Davacı vekili, bu kez aynı istemle adli yargı yerinde dava açmıştır.

B. Adli Yargıda

4. Bakırköy 7. Asliye Hukuk Mahkemesi 10/10/2024 tarih ve E.2024/363, K.2024/372 sayılı kararı ile, verilen kimlik belgesinin idari nitelikte olduğu, dolayısıyla davacının talebinin 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanun'u kapsamında değerlendirilmesinin mümkün olmadığı, uyuşmazlığın idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği düşüncesiyle, açılan davanın 6100 sayılı HMK'nun 114/1-b maddesi gereğince yargı yolu caiz olmadığından HMK'nun 115/2 maddesi gereğince dava şartı yokluğundan davanın usulden reddine karar vermiş; söz konusu karara yönelik istinaf istemi İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 1. Hukuk Dairesinin 28/04/2025 tarih ve E.2025/132, K.2025/712 sayılı kararı ile, "*İlk derece mahkemesince, öncelikli olarak dava konusu olay hakkında İstanbul 15 İdare Mah 2022/1307 Esas, 2022/902 karar sayılı dosyasında görülüp sonuçlandırılan dava sonunda verilen görevsizlik nedeniyle ret kararının kesinleşip kesinleşmediğinin araştırılması; eğer idari yargıda verilip kesinleşmiş görevsizlik kararı mevcut ise eldeki uyuşmazlık yönünden idari yargı yolunun görevli olduğu gözetilerek, derdest bulunan dava dosyasındaki yargılamayı durdurmak suretiyle (UMK m. 19/I), dosyayı kül halinde yargı yolu uyuşmazlığının çözümlenmesi açısından Uyuşmazlık Mahkemesi'ne göndermek, bu mahkemece verilecek kararı bekleyerek sonucuna göre karar vermek; şayet idari yargıda verilen karar kesinleşmemiş ise, HMK'nın 114/b maddesi gereğince yargı yolu caiz olmadığından HMK'nın 115/2 nci maddesi gereğince dava şartı yokluğundan davanın usulden reddine kararı verilmesi gerekirken, deliller toplanıp değerlendirilmeden, eksik inceleme ile, tensiben 6100 sayılı HMK'nun 114/1-b maddesi gereğince yargı yolu caiz olmadığından HMK'nun 115/2 maddesi gereğince dava şartı yokluğundan davanın usulden reddine karar verilmesi isabetsiz ..."* olduğu gerekçesiyle *" ...6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 353/(1).a.4 maddesi gereğince kararın kaldırılmasına ve davanın yeniden görülmesi için dosyanın kararı veren mahkemeye gönderilmesine..."* karar vermiştir.

5. **Bakırköy 7. Asliye Hukuk Mahkemesi 01/07/2025 tarih ve E.2025/193 sayılı kararı** ile, davacının talebinin 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanun'u kapsamında değerlendirilmesinin mümkün olmadığı, uyuşmazlığın idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği gerekçesiyle 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"... davacının Türk Vatandaşı olmadığı, idare tarafından verilen geçici koruma kimlik belgesindeki anne ve babasının isminin düzeltilmesi istemli dava açtığı, yukarıda belirtildiği üzere verilen kimlik belgesinin idari nitelikte olduğu, dolayısıyla davacının talebinin 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu kapsamında değerlendirilmesinin mümkün olmadığı, uyuşmazlığın idari yargı yerinde çözümlenmesinin gerektiği, İstanbul BAM 1. Hukuk Dairesinin 28/04/2025 tarih 2025/132 Esas 2025/712 Karar sayılı kararı ile de uyuşmazlık yönünden idari yargının görevli olduğunun belirtildiği, bu durumda yargı yolu uyuşmazlığının Uyuşmazlık Mahkemesi tarafından çözümlenmesi gerektiği anlaşıldığından , derdest bulunan dava dosyasındaki yargılamayı durdurularak (UMK m. 19/I), dosyanın kül halinde yargı yolu uyuşmazlığının çözümlenmesi açısından Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine, bu mahkemece verilecek kararı beklenerek sonucuna göre karar vermek gerekmiştir..."

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden hYtgI63 - +BkZj+u - 9nTmHwH - f4jG/0= ile erişebilirsin

6. Bakırköy 7. Asliye Hukuk Mahkemesi, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için adli yargı dava dosyası ve idari yargı dava dosyasının örneğini Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

7. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun *"İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı"* başlıklı 2. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"1. İdari dava türleri şunlardır:

a) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları

c) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar."

8. 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun *"Kapsam"* başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"Bu Kanun, Türk vatandaşları, doğumla Türk vatandaşı olup da çıkma izni almak suretiyle Türk vatandaşlığını kaybedenler ve bunların altsoyları ile Türkiye'de bulunan yabancıların nüfus hizmetlerinin düzenlenmesine, yürütülmesine ve geliştirilmesine ilişkin esas ve usûl hükümlerini kapsar."

9. 5490 sayılı Kanun'un *"Tanımlar"* başlıklı 3. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"(1)Bu Kanunda geçen;

...

"f) Aile: Aynı soydan olup, bir aile sıra numarası altında kayıtlı olan kişiler ile onların eş ve çocuklarını,

...

ğ) Dayanak belgesi: Aile kütüğüne işlenen nüfus olaylarının dayanağı olan form, tutanak, mahkeme kararı, noter senedi, doğum veya ölüm raporu gibi resmî belgeler ile bunların yedeklerini,

...

ı) Değerli kâğıtlar: Kimlik kartını, uluslararası aile cüzdanını ve mavi kartı,"

ifade ettiği belirtilmiştir.

...

ş) Nüfus kaydı: Aile kütüğüne işlenmiş kişisel bilgileri,

...

y) Nüfus olayı: Doğum, ölüm, evlenme, boşanma, evlât edinme, tanıma, kayıt düzeltme, soybağının düzeltilmesi, gaiplik gibi kişisel durumlarda değişiklik meydana getiren olayı,

...

s) Nüfus hizmetleri: Nüfus olaylarına ve kişinin nüfusa ve yerleşim yeri adresine ilişkin bilgilerinin toplanmasına, nüfus kütüklerine geçirilmesine, korunmasına ve gerektiğinde tasnif edilerek değerlendirilmesine dair iş ve işlemleri,

çç) (Değişik: 19/10/2017-7039/1 md.) Yabancılar kütüğü: Kimlik numarası verilen yabancıların kayıtlarının elektronik ortamda tutulduğu kütüğü,

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden hYtgI63 - +BkZj+u - 9nTmHwH - f4jG/0= ile erişebilirsin

10. 5490 sayılı Kanun'un *"Yabancıların kayıtlarının tutulması"* başlıklı 8. maddesi şöyledir:

"(Başlığı ile Birlikte Değişik:18/10/2018-7148/32 md.)
(1) 4/4/2013 tarihli ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu kapsamındaki yabancılara kimlik numarası vermeye, bunları yabancılar kütüğüne kaydetmeye ve herhangi bir işlem sebebiyle Türkiye'de bir kamu kurumuna veya dış temsilciliklerimize müracaat eden yabancılara, talep etmeleri hâlinde yabancı kimlik numarası (YKN) vermeye Bakanlık yetkilidir. Diplomatik misyon mensupları bu hükmün kapsamı dışındadır.
(2) Yabancı kimlik numarasının geçerlilik süresi, başvuru esnasında ve sonrasında istenilecek belgeler ile diğer hususlar İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir."

11. 5490 sayılı Kanun'un *"Kayıt düzeltilmesi"* başlıklı 35. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Kesinleşmiş mahkeme hükmü olmadıkça nüfus kütüklerinin hiçbir kaydı düzeltilemez ve kayıtların anlamını ve taşıdığı bilgileri değiştirecek şerhler konulamaz. Ancak olayların aile kütüklerine tescili esnasında yapılan maddî hatalar nüfus müdürlüğünce dayanak belgesine uygun olarak düzeltilir."

12. 5490 sayılı Kanun'un *"Nüfus davaları"* başlıklı 36. maddesi şöyledir:

" (1) Mahkeme kararı ile yapılan kayıt düzeltmelerinde aşağıdaki usûllere uyulur:
a) Nüfus kayıtlarına ilişkin düzeltme davaları, düzeltmeyi isteyen şahıslar ile ilgili resmî dairenin göstereceği lüzum üzerine Cumhuriyet savcıları tarafından yerleşim yeri adresinin bulunduğu yerdeki görevli asliye hukuk mahkemesinde açılır. Kayıt düzeltme davaları (...) nüfus müdürü veya görevlendireceği nüfus memuru huzuru ile görülür ve karara bağlanır.
b) (Değişik: 19/10/2017-7039/9 md.) Haklı sebeplerin bulunması hâlinde aynı konuya ilişkin düzeltme yapılması hâkimden istenebilir. Ad değişikliği hâlinde, nüfus müdürlüğü bu kişinin çocuklarının baba veya ana adına ilişkin kaydı, soyadı değişikliğinde ise eşin ve ergin olmayan çocukların soyadını da düzeltir.
c) Tespit davaları, kaydın iptali veya düzeltilmesi için açılacak davalara karine teşkil eder.
(2) Kişilerin başkasına ait kaydı kullandıklarına ilişkin başvurular Bakanlıkça incelenip sonuçlandırılır."

13. 5490 sayılı Kanun'un *"Maddi hatalar"* başlıklı 38. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunun 7 nci maddesinde sayılan aile kütüklerine tescil edilmesi gereken bilgilerden; dayanak belgesinde bulunduğu halde nüfus kütüklerine hatalı veya eksik olarak tescil edilen ya da hiç yazılmayan bilgiler veya mükerrer kayıtlar maddî hata kapsamında değerlendirilir. Bu tür maddî hatalar Genel Müdürlükçe ya da nüfus müdürlükleri tarafından düzeltilir veya tamamlanır. "

14. 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nun *"Amaç"* başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"(1) Bu Kanunun amacı; yabancıların Türkiye'ye girişleri, Türkiye'de kalışları ve Türkiye'den çıkışları ile Türkiye'den koruma talep eden yabancılara sağlanacak korumanın kapsamına ve uygulanmasına ilişkin usul ve esasları … düzenlemektir."

15. 6458 sayılı Kanun'un *"Tanımlar"* başlıklı 3. maddesinde belirtilen bazı tanımlar şöyledir:

"...

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden hYtgI63 - +BkZj+u - 9nTmHwH - f4jG/0= ile erişebilirsin

ı) Göç: Yabancıların, yasal yollarla Türkiye'ye girişini, Türkiye'de kalışını ve Türkiye'den çıkışını ifade eden düzenli göç ile yabancıların yasa dışı yollarla Türkiye'ye girişini, Türkiye'de kalışını, Türkiye'den çıkışını ve Türkiye'de izinsiz çalışmasını ifade eden düzensiz göçü ve uluslararası korumayı,

r) Uluslararası koruma: Mülteci, şartlı mülteci veya ikincil koruma statüsünü,

ü) Yabancı: Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile vatandaşlık bağı bulunmayan kişiyi,

v) Yabancı kimlik numarası: 25/4/2006 tarihli ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu uyarınca yabancılara verilen kimlik numarasını

..." ifade eder.

16. 6458 sayılı Kanun'un "*Uluslararası koruma statüsü sahibi kimlik belgesi*" başlıklı 83. maddesi şöyledir:

"(1) Mülteci, şartlı mülteci ve ikincil koruma statüsü verilenlere yabancı kimlik numarasını içeren kimlik belgesi düzenlenir.

(2) (Değişik:6/12/2019-7196/85 md.) Birinci fıkradaki kimlik belgeleri hiçbir harca tabi olmayıp ikamet izni yerine geçer.

(3) (Değişik:6/12/2019-7196/85 md.) Kimlik belgelerinin şekil, içerik, geçerlilik süresi ile uzatılmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça düzenlenir."

17. 6458 sayılı Kanun'un *"Geçici koruma"* başlıklı 91. maddesi şöyledir:

"(1) Ülkesinden ayrılmaya zorlanmış, ayrıldığı ülkeye geri dönemeyen, acil ve geçici koruma bulmak amacıyla kitlesel olarak sınırlarımıza gelen veya sınırlarımızı geçen yabancılara geçici koruma sağlanabilir.

(2) Bu kişilerin Türkiye'ye kabulü, Türkiye'de kalışı, hak ve yükümlülükleri, Türkiye'den çıkışlarında yapılacak işlemler, kitlesel hareketlere karşı alınacak tedbirlerle ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlar arasındaki iş birliği ve koordinasyon, merkez ve taşrada görev alacak kurum ve kuruluşların görev ve yetkilerinin belirlenmesi, Cumhurbaşkanı tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir."

18. 6458 sayılı Kanun'un 91. maddesine dayanılarak hazırlanan ve 22/10/2014 tarih ve 29153 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Geçici Koruma Yönetmeliğinin *"Tanımlar"* başlıklı 3. maddesinde yer alan bazı tanımlar şöyledir:

"Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

...

f) Geçici koruma: Ülkesinden ayrılmaya zorlanmış, ayrıldığı ülkeye geri dönemeyen, acil ve geçici koruma bulmak amacıyla kitlesel olarak veya bu kitlesel akın döneminde bireysel olarak sınırlarımıza gelen veya sınırlarımızı geçen ve uluslararası koruma talebi bireysel olarak değerlendirmeye alınamayan yabancılara sağlanan korumayı,

g) Geçici korunan: Geçici koruma sağlanan yabancıyı,

ifade eder."

19. Aynı Yönetmeliğin *"Geçici koruma sağlanacak yabancılar"* başlıklı 7. maddesi şöyledir:

"(1) Geçici koruma; ülkesinden ayrılmaya zorlanmış, ayrıldığı ülkeye geri dönemeyen, acil ve geçici koruma bulmak amacıyla kitlesel veya bu kitlesel akın döneminde bireysel olarak sınırlarımıza gelen veya sınırlarımızı geçen yabancılardan haklarında bireysel olarak uluslararası koruma statüsü belirleme işlemi yapılamayan yabancılara uygulanır.

(2) Geçici koruma, Cumhurbaşkanı tarafından aksi kararlaştırılmadıkça, geçici koruma ilanının geçerliliğinden önce, geçici koruma ilanına esas teşkil eden olayların olduğu ülkeden veya bölgeden ülkemize gelmiş olanları kapsamaz.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden hYtgI63 - +BkZj+u - 9nTmHwH - f4jG/0= ile erişebilirsin

(3) Geçici korunanlar, Kanuna göre belirlenen uluslararası koruma statülerinden herhangi birini doğrudan elde etmiş sayılmaz"

20. Aynı Yönetmeliğin *"Sevk merkezlerinde yapılacak ilk işlemler"* başlıklı 19. maddesi şöyledir:

"(1) Sevk merkezlerinde, geçici koruma amacıyla ülkemize gelen yabancıların kimlik tespiti ve kayıt işlemleri, Genel Müdürlük tarafından yapılır. İhtiyaç duyulması halinde, valilik tarafından ilgili mevzuat çerçevesinde geçici süreyle personel görevlendirilebilir.

(2) Sevk merkezlerinin kapasitesinin yetersiz olması durumunda, bu yabancıların işlemleri valilikler tarafından belirlenecek yerlerde de yürütülebilir.

(3) Kayıt sırasında yabancılar, kimlik bilgilerini doğru olarak bildirmek, varsa kimliklerini ispata yarar belgelerini yetkili makamlara teslim etmek ve yetkililerle işbirliği yapmakla yükümlüdür.

(4) Üçüncü fıkra kapsamındaki bilgi ve belgelerden gerekli görülenlerin, gizliliğe riayet edilerek ilgilinin dosyasında muhafaza edilmek üzere kopyaları alınır ve asılları kendisine teslim edilir.

(5) Bu Yönetmelik kapsamındaki yabancılar, geçici korumayla ilgili süreç, hak ve yükümlülükleri ile diğer hususlarda anlayabilecekleri dilde bilgilendirilir. İhtiyaç duyulduğu takdirde bilgilendirmeyle ilgili broşür ve doküman hazırlanabilir."

21. Aynı Yönetmeliğin *"Kayıt"* başlıklı 21. maddesi şöyledir:

"(1) Bu **Yönetmelik***kapsamındaki yabancıların kaydı, yeterli donanıma sahip ve kayıt işlemlerinin kesintiye uğramadan tamamlanmasını sağlayacak ayrı bir yerde, kayıt usulleri ve gereklilikleri konusunda eğitim almış, Genel Müdürlük personeli tarafından yapılır.(*

2) Kayıt işlemleri aşağıdaki şekilde yürütülür.

a) Kayıt işlemlerinde gizlilik esas olup, bu amaçla gerekli tedbirler alınır.

b) Genel Müdürlük tarafından şekli ve içeriği belirlenecek kayıt formu doldurulur.

c) Kimliğine ilişkin belge sunamayan yabancının, aksi ispat edilinceye kadar beyanı esas alınır.

ç) Fotoğraf, parmak izi ya da kimlik tespitine elverişli diğer biometrik veriler alınır, merkezi veri tabanına kaydedilir, mevcut biometrik verilerle eşleştirilir.

d) Kayıt altına alınan yabancıların bilgileri derhal Genel Müdürlüğe iletilir.

e) Yabancıların bilgileri ilgili mevzuat kapsamında dosyalanır ve elektronik ortamda da saklanır.(

3) Geçici korumadan yararlananların Türkiye'de doğan çocuklarının da en kısa sürede kayıt işlemleri yapılır.(

4) Yabancıların kayıt bilgileri; doğum, ölüm, evlilik, boşanma, gönüllü geri dönüş gibi hallerde güncellenir.(

5) Bu Yönetmelik kapsamındaki yabancılar, adres kayıt sistemine kaydedilir. Ancak 8 inci maddenin birinci fıkrası kapsamına girenlerin adres kayıt sistemine kayıtlarının yapılmasına Genel Müdürlük tarafından karar verilir."

22. Aynı Yönetmeliğin *"Geçici koruma kimlik belgesi"* başlıklı 22. maddesi şöyledir:

"(1) Kayıt işlemleri tamamlananlara, valilikler tarafından geçici koruma kimlik belgesi düzenlenir. 8 inci maddenin birinci fıkrası kapsamına girenlere geçici koruma kimlik belgesi verilmez, verilmişse iptal edilir.

2) Geçici koruma kimlik belgesi verilenlere, 25/4/2006 tarihli ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu kapsamında yabancı kimlik numarası da verilir.

3) Geçici koruma kimlik belgesinin şekli ve içeriği Genel Müdürlük tarafından belirlenir, bu belge süreli veya süresiz olarak hiçbir ücrete tabi olmaksızın düzenlenir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden hYtgI63 - +BkZj+u - 9nTmHwH - f4jG/0= ile erişebilirsin

4) Geçici koruma kimlik belgesinin yıpranması ya da kaybedilmesi durumunda ilgiliden açıklama istenir ve bu durum kayıt altına alınır. Belgenin yıpranması halinde belge iptal edilir. Yıpranan ya da kaybedilen belgenin yerine yenisi düzenlenir.

5) Geçici korumanın sona ermesi halinde geçici koruma kimlik belgesi geçerliliğini kaybeder ve yabancıdan geri alınır."

23. Aynı Yönetmeliğin *"Ülkede* **kalış** *hakkı"* başlıklı 25. maddesi şöyledir:

"(1) Geçici koruma kimlik belgesi, Türkiye'de kalış hakkı sağlar. Ancak bu belge Kanunda düzenlenen ikamet izni veya ikamet izni yerine geçen belgelere eşdeğer sayılmaz, uzun dönem ikamet iznine geçiş hakkı tanımaz, süresi ikamet izni toplamında dikkate alınmaz ve sahibine Türk vatandaşlığına başvuru hakkı sağlamaz."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

24. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 22/09/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, Asliye Hukuk Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece adli yargı dosyasının ekinde idari yargı dosyasının onaylı örneği ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

25. Raportör-Hakim Şerife ÖZDOĞAN IŞIK'ın davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

26. Dava, 6458 sayılı Kanun kapsamında Türkiye'de bulunan davacının, geçici koruma kimlik belgesinde yer alan anne ve baba adının hatalı olduğundan bahisle, bu hatanın düzeltilerek geçici koruma kimlik belgesinde "C." olarak yazılı anne adına ait kaydın dayanak pasaport ve nüfus kaydında yazılı olduğu şekilde "H." ve "H." olarak; baba adına ait kaydın dayanak pasaport ve nüfus kaydında yazılı olduğu şekilde "M." olarak tescili istemiyle açılmıştır.

27. Somut olayda, davacı taleplerinin nüfus kütüklerindeki kayıtların düzeltilmesine yönelik olmadığı, Geçici Koruma Yönetmeliğinin 22. maddesi uyarınca düzenlenen ve nüfus kütüğüyle ilgisi bulunmayan Geçici Koruma Kimlik Belgelerindeki bilgilerin düzeltilmesine yönelik olduğu, bu yönüyle taleplerin 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu kapsamında nüfus hizmeti olarak değerlendirilmesinin mümkün olmadığı görülmektedir.

28. Bu durumda, 6458 sayılı Kanun ve Yönetmelik hükümleri kapsamında söz konusu belgedeki hatalı yazım ve düzeltmenin idari işlem yoluyla davalı idarece yapılması gerekmektedir. Dolasıyla davacı tarafından bu amaçla açılan davanın, 2577 Kanun'un 2. maddesinde belirtilen dava türlerinden olması nedeniyle idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden hYtgI63 - +BkZj+u - 9nTmHwH - f4jG/0= ile erişebilirsin

29. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Bakırköy 7. Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile, İstanbul 15. İdare Mahkemesinin 18/04/2022 tarih ve E.2022/1307, K.2022/902 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Bakırköy 7. Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile, İstanbul 15. İdare Mahkemesinin 18/04/2022 tarih ve E.2022/1307, K.2022/902 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

22/09/2025 tarihinde, Üye Ahmet ARSLAN'ın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Nilgün	Doğan	Eyüp
GÜLEÇ	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden hYtgI63 - +BkZj+u - 9nTmHwH - f4jG/0= ile erişebilirsin

KARŞI OY

Dava, 6458 sayılı Kanun kapsamında Türkiye'de bulunan davacının, geçici koruma kimlik belgesinde yer alan anne ve baba adının hatalı olduğundan bahisle, bu hatanın düzeltilerek geçici koruma kimlik belgesinde "C." olarak yazılı anne adına ait kaydın dayanak pasaport ve nüfus kaydında yazılı olduğu şekilde "H." ve "H." olarak; baba adına ait kaydın dayanak pasaport ve nüfus kaydında yazılı olduğu şekilde "M." olarak tescili istemiyle açılmıştır.

5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunun, "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde; "Bu Kanun, Türk vatandaşları, doğumla Türk vatandaşı olup da çıkma izni almak suretiyle Türk vatandaşlığını kaybedenler ve bunların altsoyları İle Türkiye'de bulunan yabancıların nüfus hizmetlerinin düzenlenmesine, yürütülmesine ve geliştirilmesine ilişkin esas ve usül hükümlerini kapsar.", "Tanımlar" başlıklı 4. maddesinde, ",.s)Nüfus hizmetleri; Nüfus olaylarına ve kişinin nüfusa ve yerleşim yeri adresine ilişkin bilgilerinin toplanmasına, nüfus kütüklerine geçirilmesine, korunmasına ve gerektiğinde tasnif edilerek değerlendirilmesine dair iş ve işlemleri, ... çç) Yabancılar kütüğü; Kimlik numarası verilen yabancıların kayıtlarının elektronik ortamda tutulduğu kütüğü, ... ifade eder", "Yabancıların kayıtlarının tutulması" başlıklı 8. maddesinde, "(1) 4/4/2013 tarihli ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu kapsamındaki yabancılara kimlik numarası vermeye, bunları yabancılar kütüğüne kaydetmeye ve herhangi bir işlem sebebiyle Türkiye'de bir kamu kurumuna veya dış temsilciliklerimize müracaat eden yabancılara, talep etmeleri hâlinde yabancı kimlik numarası (YKN) vermeye Bakanlık yetkilidir. Diplomatik misyon mensupları bu hükmün kapsamı dışındadır. (2) Yabancı kimlik numarasının geçerlilik süresi, başvuru esnasında ve sonrasında istenilecek belgeler ile diğer hususlar İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.", "Nüfus Davaları" başlıklı 36. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendinde; "(1) Mahkeme kararı İle yapılan kayıt düzeltmelerinde aşağıdaki usüllere uyulur; a) Nüfus kayıtlarına ilişkin düzeltme davaları, düzeltmeyi isteyen şahıslar İle İlgili resmî dairenin göstereceği lüzum üzerine Cumhuriyet savcıları tarafından yerleşim yeri adresinin bulunduğu yerdeki görevli asliye hukuk mahkemesinde açılır. Kayıt düzeltme davaları nüfus müdürü veya görevlendireceği nüfus memuru huzuru ile görülür ve karara bağlanır, b) Haklı sebeplerin bulunması hâlinde aynı konuya ilişkin düzeltme yapılması hâkimden İstenebilir. Ad değişikliği hâlinde, nüfus müdürlüğü bu kişinin çocuklarının baba veya ana adına ilişkin kaydı, soyadı değişikliğinde İse eşin ve ergin olmayan çocukların soyadını da düzeltir, c) Tespit davaları, kaydın İptali veya düzeltilmesi için açılacak davalara karine teşkil eder. (2) Kişilerin başkasına ait kaydı kullandıklarına ilişkin başvurular Bakanlıkça İncelenip sonuçlandırılır." hükmüne yer verilmiştir.

6458 sayılı Yabancılar Ve Uluslararası Koruma Kanunu'nun 3. maddesinde "Yabancı kimlik numarası; 25/4/2006 tarihli ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu uyarınca yabancılara verilen kimlik numarasını, İfade eder." tanımı yer almaktadır.

0/10/2006 tarih ve 26325 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye'de Oturan Yabancıların Nüfus Kayıtlarının Tutulması Hakkında Yönetmeliğin "Amaç" başlıklı 1. maddesinde, bu Yönetmeliğin amacının; Türkiye'de herhangi bir amaçla en az altı ay süreli yabancılara mahsus ikamet tezkeresi alan yabancıların kimlik bilgilerinin ve beyan edecekleri nüfus olaylarının yabancılar kütüğünde tutulmasına İlişkin esas ve usulleri düzenlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Yönetmeliğin, Türkiye'de herhangi bir amaçla en az altı ay süreli ikamet eden yabancıların kayıtlarının tutulmasına ilişkin yabancılar kütüğünün ve bu kütüğe yazılacak bilgilere dayanak olan belgelerden meydana gelen özel kütüklerin oluşturulmasına ve düzenlenmesine İlişkin hükümleri kapsadığı; "Tanımlar" başlıklı 4. maddesinin (f) bendinde, "Nüfus olayı : Doğum, ölüm. evlenme, boşanma, evlat edinme, tanıma, kayıt düzeltme, soybağının düzeltilmesi, gaiplik gibi kişisel durumda değişiklik meydana getiren olayı ifade edeceği; "Maddi hataların düzeltilmesi" başlıklı 21. maddesinin 2. fıkrasında, Kütüğe kayıtlı kişilerin kimlik bilgilerinin ilgili kişi veya emniyet makamlarınca yanlış olduğunun bildirilmesi halinde, yanlış olan kimlik bilgilerinin nüfus mevzuatının öngördüğü usule göre yabancılar veri giriş formu ile düzeltileceği hükmü yer almaktadır.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden hYtgI63 - +BkZj+u - 9nTmHwH - f4jG/0= ile erişebilirsin

22/10/2014 tarih ve 29153 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Geçici Koruma Yönetmeliği'nin; "Sevk merkezlerinde yapılacak ilk işlemler" başlıklı 19. maddesinde, "(1) Sevk merkezlerinde, geçici koruma amacıyla ülkemize gelen yabancıların kimlik tespiti ve kayıt işlemleri, Genel Müdürlük tarafından yapılır. ...", "Geçici koruma kimlik belgesi" başlıklı 22. maddesinde "(1) Kayıt işlemleri tamamlananlara, valilikler tarafından geçici koruma kimlik belgesi düzenlenir. 8 inci maddenin birinci fıkrası kapsamına girenlere geçici koruma kimlik belgesi verilmez, verilmişse iptal edilir. (2) Geçici koruma kimlik belgesi verilenlere, 25/4/2006 tarihli ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu kapsamında yabancı kimlik numarası da verilir. 3) Geçici koruma kimlik belgesinin şekli ve içeriği Genel Müdürlük tarafından belirlenir, bu belge süreli veya süresiz olarak hiçbir ücrete tabi olmaksızın düzenlenir. (4) Geçici koruma kimlik belgesinin yıpranması ya da kaybedilmesi durumunda ilgiliden açıklama istenir ve bu durum kayıt altına alınır. Belgenin yıpranması halinde belge iptal edilir. Yıpranan ya da kaybedilen belgenin yerine yenisi düzenlenir. (5) Geçici korumanın sona ermesi halinde geçici koruma kimlik belgesi geçerliliğini kaybeder ve yabancıdan geri alınır", "Hizmetler" başlıklı 26. maddesinde, "... (3) Bu Yönetmelik kapsamındaki yabancılar, geçici koruma kimlik belgeleriyle elektronik haberleşme hizmeti dâhil diğer hizmetler için abonelik sözleşmesi yapabilir." hükmü; "İş piyasasına erişim hizmetleri" başlıklı 29. maddesinde, "(1) Geçici korunanların çalışmalarına ilişkin usul ve esaslar. Bakanlığın görüşü alınarak Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının teklifi üzerine Cumhurbaşkanınca belirlenir. (2) Geçici koruma kimlik belgesine sahip olanlar, Cumhurbaşkanınca belirlenecek sektörlerde, iş kollarında ve coğrafi alanlarda (il, ilçe veya köylerde) çalışma izni almak için Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına başvurabilir." hükmü yer almaktadır.

Uyuşmazlıkta, davacının Suriye uyruklu olduğu, 6458 sayılı Kanun kapsamında geçici koruma statüsünde ülkemize giriş yaptığı, 6458 sayılı Kanun kapsamındaki yabancılara 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu uyarınca yabancı kimlik numarası verileceği, bunlar için yabancılar kütüğünün tutulacağı; yabancıların adresleri, nüfus kayıtları ile yabancı kimlik bilgilerinin emniyet ve asayiş, çalışma hayatı, eğitim ve sağlık gibi pek çok alanda kullanılıyor olmasının kamu düzeni, sağlığı ve güvenliği açısından hassas bir durum meydana getirdiği, yabancıların kayıtlarına ilişkin hata ve düzeltmelerin basit bir kayıt düzeltme olarak ele alınması halinde kamu düzeni, sağlığı ve güvenliği açısından sakıncalar oluşabileceği gibi Türkiye'de Oturan Yabancıların Nüfus Kayıtlarının Tutulması Hakkında Yönetmelikte de, nüfus olaylarında yapılacak düzeltmeler konusunda uygulanacak usul hususunda 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'na atıf yapıldığı da dikkate alındığında, 5490 sayılı Kanun'un 36. maddesi uyarınca, nüfus kaydının düzeltilmesine ilişkin işbu uyuşmazlığın görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu sonucuna varılmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, uyuşmazlığın görüm ve çözümünde adli yargı yerleri görevli olduğundan idari yargı yerlerini görevli kabul eden çoğunluğun kararına katılmıyorum.22/09/2025

Üye
Ahmet ARSLAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden hYtgI63 - +BkZj+u - 9nTmHwH - f4jG/0= ile erişebilirsin